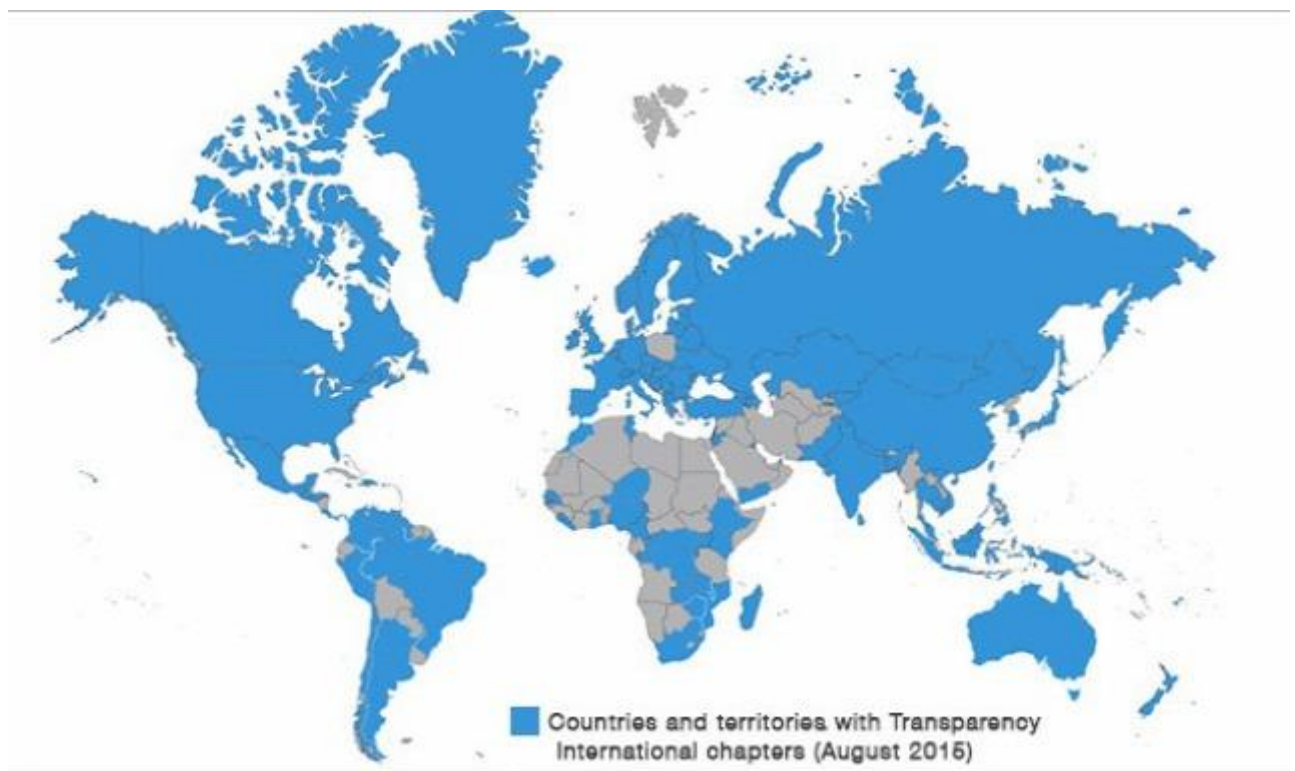

Hogyan lehet megnyerni a korrupció elleni harcot? - Beszámoló Berlinből, I. rész

ars
boni

[arsboni](#)2016. január 20. 13:24

Mégis hogyan lehet mérni egy szervezet munkáját, amely olyan nehezen számszerűsíthető jelenség ellen harcol, mint a világon mindenhol jelenlévő korrupció? November közepén két napot töltöttem a Transparency International berlini titkárságán.

TI tagszervezetek a világban

Svédországban egészen [1999-ig](#) a svéd cégek a társasági adóban költségként számolhatták el a külföldi tisztségviselők részére átadott kenőpénzeket. Ez konkrétan azt jelentette, hogy ha Jan kifizetett egy aktatáskányi svéd koronát egy kongói kormánytisztviselőnek, hogy megvalósulhasson a cége beruházása, elegendő volt szólnia Ingridnek a könyvelésről, hogy számolja el a kenőpénzt, mint a cég költségét. Tehát nem elég, hogy a mai általános közmegegyezés szerint bűncselekményt követett el, ezt még a jogrendszer is jutalmazta, hiszen az elszámolt költség csökkentette az adott cég profitját, ami után adózni kellett. Ez a jelenség olyannyira nem volt egyedi, hogy számos OECD ország is érintett volt a kérdésben az 1990-es években, ahogy ebben a [jelentésben](#) is olvasható.

Elég régóta követem a híreket, de ezt az előző bekezdésben ismertetett felháborító vállalati gyakorlatról most hallottam először, a Transparency International (TI) berlini titkárságára szervezett tanulmányutunkon. A TI magyar tagszervezetének [TI Akadémia](#) elnevezésű

programja keretében ugyanis Csarnó Ellával közösen lehetőségünk nyílt november 19-20-án jobban megismerni az [egyik legnagyobb](#) nemzetközi NGO működését.

Márpedig a szervezet igen nagy. Az 1993-ban, 10 magánszemély által alapított mozgalomnak ma már [több mint száz tagszervezete](#) van szerte a világon. A TI azonban megőrizte demokratikus felépítését, ugyanis a szervezet igazgatóságának megválasztása és stratégiájának elfogadása a mai napig a tagszervezetek (nemzeti szinten önállóan működő entitások) és az alapításban részt vevő magánszemélyből álló éves közgyűlés feladata. Egy ekkora és ilyen diverz szervezetet hatékonyan irányítani, pedig kimondottan nehéz feladat. Hiszen azt senki sem vitatja, hogy a korrupció az egész világon jelen van, de azt is látni kell, hogy a korrupció, és az emberek ehhez való viszonya országokként eltérő.

Például amíg [Bangladeshben](#) vagy legutóbb épp Romániában a korrupciós építési vállalkozók miatt emberek halnak meg, de nincs elég erő a civil társadalomban a hatékony korrupció elleni küzdelemhez, addig [Norvégiában](#) azért nehéz finanszírozni a tagszervezet működését, mert az emberek nem tartják problémának a korrupciót az országukban. Egy dolog viszont általános kérdésként merülhet fel, mit tehet egy nemzetközi civil szervezet a korrupció ellen, és lehet-e egyáltalán ezt mérni? Ez fontos kérdés, hiszen a TI-nak, klasszikus NGO-ként, eredményeket kell felmutatnia ahhoz, hogy a támogatói a jövőben is finanszírozzák.

A 90-es években a világ nagy részében még a korrupció elleni harc kerete sem volt adott. A nagy [nemzetközi egyezmények](#) elfogadásában, és a korrupció, mint választások sorsát eldöntő kérdés közbeszédbe emelésében a TI hatalmas érdemeket szerzett. A világ azonban változóban van, úgy tűnik, hogy a szabályok mindenhol adottak a korrupció megfékezéséhez, mégis távol vagyunk attól, hogy azt mondhassuk, hogy egy korrupció nélküli világban élünk. A közelmúltból a legfrissebb magyar példa épp a politikusi vagyonynyilatkozatok kérdése, ahol papíron hiába létezik [korrekt szabályozás](#), ha a gyakorlatban azt semmibe veszik, sőt leginkább kijátsszák a politikusok. Akkor mégis mi a teendő?

Ahogy a legtöbb beszélgetésből számomra kirajzolódott a TI is arra fog törekedni az elkövetkező időszakban, hogy [kizökkentse az embereket](#) abból az apátiból, amellyel a korrupcióra tekintenek, és [védelmet és támogatást](#) nyújtson azoknak, akik hallatni merik a hangjukat. És hogyan lehet mindezt mérni? Erre nem kaptam választ, de arra jöttem rá, hogy nem is ez a legfontosabb, hanem, hogy mi, átlagemberként mit vagyunk hajlandóak tenni a korrupció elleni küzdelemben. Ha ugyanis megvan az elhatározás, az se baj, ha nem tudjuk, hogy mit tegyünk. Abban majd segít a Transparency.

Molnár Benedek

HOGYAN LEHET MEGNYERNI A KORRUPCIÓ ELLENI HARCOT? - BESZÁMOLÓ BERLINBŐL, II. RÉSZ

ars
boni [arsboni](#) 2016. január 23. 00:55

Legutóbbi írásunkban egy személyes beszámolót olvashattatok a Transparency International berlini főtitkárságán töltött időről. Ma ugyanezt a látogatást mutatjuk be nektek egy bölcsész szemszögéből.

Rettentően megörültem neki, mikor belefutottam a TI Academy Médiatréningjébe. Nem csak szakmailag, de kontextusát tekintve is nagyon izgalmasnak ígérkezett - egy korrupcióellenes nemzetközi szervezetnél tanulni hírközlésről és -szerkesztésről kiemelkedő, egyszeri lehetőség volt egy bölcsésznek, mint jómagam.

A négyórás workshop kifutása azonban még izgalmasabbá vált az én, és csoporttagom, Benedek számára, ugyanis mi ketten ingyenes utazást nyertünk a Transparency International berlini főtitkárságára.

Egyrészt maga az utazás nagy kaland volt (még sosem jártam Berlinben ezelőtt), de másrészt remek lehetőség volt ez arra, hogy beelássunk egy NGO szervezeti felépítésébe és mindennapi működésébe. Sok kérdés tolongott a fejemben - Hogy tud egy nemzetközi szervezet egyszerre működni együtt az ENSZ-szel és hétköznapi emberekkel? Hogy épül fel a

Secretariat, milyen csapatokban dolgoznak a munkatársak? Célszerű-e európai központtal működni egy globális szervezetnek? Mi történik, ha hirtelen megcsappannak a szervezet erőforrásai? Az összes kérdésemre választ kaptam, és még rengeteg másra is.

A két napban, amit a Secretariatban töltöttünk Varga Péter regionális koordinátor szárnyai alatt, bemutattak bennünket a Transparency International legtöbb teamjének. Kezdve a szervezeti irányítással, majd folytatva a kutatócsoporttal, a finanszírozáson és a sajtóosztályon át egészen a civilek bevonási programjáig, ezer szögből volt lehetőségünk megvizsgálni a csapatot. Az összes tag, akivel találkoztunk felkészült és szakmai válaszokat adott a kritikus kérdéseinkre, ezzel segítették, hogy a maximumot hozhassuk ki az ott töltött két napból.

Mindenekelőtt viszont a titkárság tagjainak őszintesége volt a legerősebb élmény számomra - nyitottak voltak a munkájuk kihívásaival és a bennük felmerülő kételyekkel kapcsolatban. Igyekeztek hozzásegíteni bennünket, hogy átláthassuk, milyen értékrend mentén működik a Transparency International. Leültek velünk egy asztalhoz, és türelmesen elmagyarázták, mi is az, amit nap mint nap csinálnak. Megható volt látni, hogy az egyes tagok egyéni erősségei és éleslátása mennyire nagy hatással van a TI ügyeinek kimenetelére.

Az iroda levegőjében is érezni lehetett, hogy minden munkatárs személyesen kötődik a TI ügyéhez. Az iroda bázisdemokratikus lapos hierarchiája nem csak egyértelműen bevált, de a szervezet folyamatos (és szükséges) átalakulását is természetessé tette. Magyarországról érkezve, ahol a demokratikus tiltakozást bevett dolog átlépni, és ahol egyre nő az apátia, ez az inspiráló hozzáállás szinte feltöltött bennünket.

Egy héttel az út után gyakran azon kaptam magam, hogy újabb és újabb ügyel kerülök szembe, amit a TI-tól kölcsönzött szempontokból sokkal összetettebben tudok végiggondolni. Rettenő hálás vagyok, hogy nem csak eszközöket adtak a kezembe, hogy szembe tudjak szállni igazságtalan, korrupt mechanizmusokkal, hanem egy bármilyen jövőbeli projekthez lenyűgöző példával is szolgáltak.

Remélem, hogy találkozom még a titkárságon megismert munkatársakkal, és remélem, hogy nem ez volt az utolsó alkalom, hogy lehetőségem volt közreműködni egy Transparency-s projectben.

Csarnó Helga